

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 5Ps/8/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6924201309
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Prčová
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2024:6924201309.2

Uznesenie

Okresný súd Rimavská Sobota, v právnej veci osoby obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXX, t. č. v Zariadení sociálnych služieb E. C., F. XXXX/X, G. F., zast. opatrovníkom obcou C. D., o návrhu B. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. I. XX/XX, G. I. G., na zmenu opatrovníka osoby obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony, takto

rozhodol:

- Návrh sa v celom rozsahu zamieňa.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Osoba obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, A. B., sa návrhom doručeným súdu 25.03.2024 domáhala, aby súd zmenil osobu jej opatrovníka a namiesto obce C. D. jej za opatrovníka ustanovil B. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom v G. I. G.. Uviedla, že s menovaným budú spolu bývať a budú spolu žiť. On sa bude o ňu starať ako muž aj ako opatrovateľ.

2. Nakoľko je pani B. rozsudkom Okresného súdu Revúca zo dňa 24.05.2022, sp. zn. 5Ps/3/2021, ECLI:SK:OSRA:2022:6821200812.7, v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 01.02.2023, sp. zn. 15CoP/49/2022, ECLI:SK:KSBB:2023:6821200812.1, obmedzená v spôsobilosti na právne úkony okrem iného aj tak, že nie je spôsobilá samostatne konať pred súdmi a inými štátnymi orgánmi a v tomto rozsahu za ňu môže konať len jej opatrovník, súd návrh pani B. na zmenu opatrovníka doručil na vyjadrenie jej opatrovníkovi, či sa k nemu pripája. Opatrovník pani B. sa k návrhu nepripojil.

3. Následne bol súdu dňa 04.04.2024 v tej istej veci doručený návrh B. D., nar. XX.XX.XXXX, na zmenu opatrovníka pani B., preto súd konanie o zmenu opatrovníka nezastavil pre nedostatok procesných podmienok konania (pôvodný návrh podala osoba, ktorá na takýto úkon nemala procesnoprávnu spôsobilosť bez toho, aby bola pri ňom zastúpená zákonným zástupcom – súdom ustanoveným opatrovníkom a tento nedostatok konania nebol ani na základe výzvy súdu odstránený), ale pokračoval v konaní ďalej, pričom konal o návrhu navrhovateľa B. D..

4. B. D. vo svojom návrhu uviedol, že má záujem byť opatrovníkom pani B. a prehlasuje, že sa chce stať jej manželom, pričom budú spolunažívať v jeho byte v Bánovciach nad Bebravou. Súčasný opatrovník, B. J. sa o pani B. vôbec nestará. Pani B. je umiestnená v zariadení a starosta obce nebol pri nej necelý rok. Všetky základné potreby ako aj oblečenie jej museli zabezpečiť zo zariadenia. Starosta obce jej zbytočne zadržal kľúče od jej rodinného domu, ktoré žiada, aby jej boli vrátené. Uviedol tiež, že nakoľko jej mal pán J., starosta obce C. D. zobrať všetky kľúče násilím, žiada súd, aby mu tieto kľúče odňal. Dodnes niekto „chodí v jej dome“, lebo ona tam telefonicky volala na pevnú linku a ozval sa nejaký muž, ktorý potom ihneď zložil slúchadlo.

5. K návrhu B. D. sa dňa 18. 04.2024 vyjadril opatrovník pani B., obec C. D. a uviedol, že s ním nesúhlasí. Skutočnosť, ktoré pán D. v návrhu uvádza sa nezakladajú na pravde. Nakoľko pani B. trpí rôznymi psychiatrickými diagnózami, majú podozrenie, že pána D. uviedla do omylu informáciami, ktoré nie sú v súlade s realitou. Dom pani B. momentálne nikto neobýva. Telefón má niekoľko mesiacov odpojený, preto nie je možné, že jej v dome niekto dvíha telefón. Obec C. D., zastúpená starostom C. B. J. sa o p. B. príkladne stará. Starosta pre ňu zabezpečil zariadenie, v ktorom sa jej poskytuje najlepšia potrebná starostlivosť s ohľadom na jej diagnózy. Pán D. sa s pani B. zoznámil cez internetovú „zoznamku“ a nepoznajú sa osobne. Preto nie je jeho osoba, pre terajšieho opatrovníka p. B., dôveryhodná. Nevedia v akých podmienkach p. D. žije, ani to, či by vedel uspokojiť potreby p. B. s ohľadom na jej zdravotný stav. Majú za to, že p. D. nemá vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečovanie potrieb p. B.. V opačnom prípade do omylu uviedol p. D. pani B., že sa o ňu postará a budú bývať v jeho byte, nakoľko podľa katastra nehnuteľností nie je vlastníkom bytu, ktorý v návrhu označuje za vlastný. Obec má za to, že pán D. si chce pani B. zobrať za manželku, lebo má od nej informácie, že vlastní niekoľko nehnuteľností. Táto informácia však nie je pravdivá, nakoľko pani B. vlastní v obci C. D. jeden menší dom, ktorého stav nedosahuje ani bežný štandard a nie je vhodný na bývanie.

6. S ohľadom na zachovanie participačných práv osoby obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony, súd umožnil p. A. B., aby sa vo veci vyjadrila. Táto v písomnom vyjadrení doručenom súdu 25.04.2024 uviedla, že sa o ňu starosta obce C. D. nijako nestará. Od 15.03.2023 jej nedal žiadne vreckové, ktoré jej bolo súdom priznané. Potrebovala nejaké ošatenie, ani to jej neposkytol. Všetky veci, ktoré od neho žiadala, jej odmietol dať, ani telefón jej nezodvihne, zatajuje sa pred ňou, nemá s ním žiadny kontakt. Uviedla, že spoznala pána D., ktorý by sa o ňu riadne staral a robil jej aj opatrovníka.

7. V podaní doručenom súdu dňa 26.04.2024 navrhovateľ B. D. okrem iného uviedol, že čestne uvádza, že po psychickej stránke je v poriadku a môže vykonávať funkciu opatrovníka p. B.. K vyjadreniu priložil dve lekárske správy z roku 2012 a 2015 od ortopéda a rehabilitačného lekára, nevypovedajúce nič o jeho schopnosti vykonávať funkciu opatrovníka.

8. Dokazovanie súd vykonal výsluchom navrhovateľa a listinným dôkazmi a to najmä rozsudkom Okresného súdu Revúca zo dňa 24.05.2022, sp. zn. 5Ps/3/2021, ECLI:SK:OSRA:2022:6821200812.7, rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 01.02.2023, ECLI:SK:KsBB:2023:6821200812.1, pravidelnou správou opatrovníka o opatrovankyni a jej majetku s prílohami, správou Zariadenia sociálnych služieb Domov Márie, správou o povesti na navrhovateľa, fotodokumentáciou rodinného domu vo vlastníctve A. B. a zistil nasledujúci skutkový stav veci:

9. Z rozsudku Okresného súdu Revúca zo dňa 24.05.2022, sp. zn. 5Ps/3/2021, ECLI:SK:OSRA:2022:6821200812.7, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 01.02.2023, sp. zn. 15CoP/49/2022, ECLI:SK:KsBB:2023:6821200812.1 mal súd preukázané, že súd pani A. B. obmedzil v spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilá samostatne konať pred súdmi a inými štátnymi orgánmi, na právne úkony týkajúce sa rozhodovania o udelení súhlasu s umiestnením v zdravotníckom zariadení a rozhodovania o udelení súhlasu s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, vrátane odmietnutia poskytovania zdravotnej starostlivosti, na právne úkony týkajúce sa rozhodovania o poskytovaní sociálnej starostlivosti, rozsahu a druhu poskytovaných sociálnych služieb a svojom umiestnení v zariadení sociálnych služieb, samostatne preberať dôchodok a iné peňažné dávky poskytované zo sociálneho poistenia a štátne sociálne dávky, na právne úkony majetkovoprávnej povahy, týkajúce sa nakladania s financiami a hnutelným a nehnuteľným majetkom v hodnote vyššej ako 5,- € jednorazovo a 40,- € mesačne, na zriadenie účtu v banke a disponovanie s účtom v banke, na preberanie doporučených úradných listových zásielok, na kandidovanie vo voľbách do volených orgánov. Urobil tak, nakoľko mal preukázané, že A. B. trpí závažným psychiatrickým ochorením - trvalou poruchou s bludmi, Dg. F.22.0 podľa Medzinárodnej klasifikácie chorôb – 10. revízie. V dôsledku tejto choroby je myslenie p. B. a vnímanie reality u nej chorobne zmenené a produkuje bludné obsahy. Znalkyňou bolo v myslení p. B. rozlíšených niekoľko typov bludov – paranoidných (ubližujú jej, ohrozujú ju, osočujú, poškodzujú jej dom...), perzekučných (prenasledujú ju, vyhadzujú na smetisko, prenášajú z domu na rôzne miesta, uväzujú ju pod koňa, zlomili jej nohu ...) a kverulačných (sťažovateľské – vypisuje na prokuratúru sťažnosti na susedov a sťažuje si na nečinnosť a neriešenie jej situácie v jej prospech).

10. Existencia týchto bludov bola v konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony preukázaná aj inými dôkazmi ako znaleckým posudkom a to podaniami pani B. adresovanými orgánom činným v trestnom konaní, ako aj súdu, v niekoľkých konaniach vedeným na Okresnom súde Revúca. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že pani B. vystupovala ako navrhovateľka v konaniach vedených na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 4C/127/2009, 4C/88/2011, 4C/9/2010, 5C/78/2010, 6C/72/2009, 6C/75/2018 a 8C/6/2019, v ktorých sa opakovane domáhala usporiadania svojich vlastníckych vzťahov k pozemkom. Žaloby adresované súdu neboli ani v jednom prípade úplné a zrozumiteľné, preto ich súdy v konaniach vedených pod sp. zn. 4C/9/2010, 4C/127/2009 odmietli, v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/72/2009 bolo konanie zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku potom, ako súd p. B. neoslobodil od povinnosti platiť súdny poplatok. V konaní vedenom pod sp. zn. 5C/78/2010, súd po uskutočnení doplnenia návrhu do zápisnice spísanej na súde, pristúpil k meritórному riešeniu žaloby p. B., ktorou sa domáhala voči žalovanému B. A., jej susedovi, aby jej vydal nehnuteľnosti špecifikované v žalobe a aby jej vyplatil peňažnú náhradu za užívanie nehnuteľností v jej vlastníctve. Súd jej žalobu zamietol, nakoľko nároky žalobkyne nepovažoval za dôvodné, čo jasne a zrozumiteľne vysvetlil v odôvodnení rozsudku. Napriek tomu p. B. dňa 19.12.2018 opätovne žiadala súd o riešenie jej vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam, ako aj prešetrovanie zápisov na príslušných listov vlastníctva, v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/75/2018. Toto podanie p. B. jej dcéra, K. L., ktorú p. B. splnomocnila na jej zastupovanie v konaní, zobrala späť a súd konanie zastavil. Pani B. sa opätovne domáhala riešenia jej vlastníckych vzťahov k pozemkom, podľa názoru súdu totožným ako v predchádzajúcich konaniach, podaním doručeným súdu 07.08.2019, ktoré bolo následne viacerými podaniami doplnené. Súd tieto návrhy čiastočne odmietol pre nezrozumiteľnosť a v jednej ich časti, ktorou sa domáhala vypratania pozemkov špecifikovaných v žalobe, prijal na meritórne rozhodovanie a rozsudkom zo dňa 18.12.2020, č.k. 8C/6/2019 – 191 žalobu zamietol pre jej nedôvodnosť (žalobkyňa nebola vlastníčkou pozemkov, ktoré žiadala vypratať). Rozsudok súdu bol potvrdený aj odvolacím súdom, Krajským súdom v Banskej Bystrici zo dňa 15.12.2021, sp. zn. 17Co/29/2021 – 230. Tieto podania súd v konaní o obmedzenie spôsobilosti p. B. na právne úkony vyhodnotil tak, že síce nemuseli prima facie vyznievať chorobne, však ani napriek existencii dvoch právoplatných rozsudkov súdu o otázke vlastníckeho práva k pozemkom, vyriešenia ktorej sa A. B. domáhala, na rozsudky súdu ani v najmenšom neprihliadala a stále neprihliada a tvrdí, že súdy neriešili otázku, ktorú ona mienila riešiť, popiera jasné listiny – kúpne zmluvy, rozhodnutia katastrálneho úradu o povolení vkladov vlastníckych práv k pozemkom a výpisy z listov vlastníctva, ktoré považuje za nesprávne, prípadne získané nejakou „nekalou“ činnosťou.

11. V konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony mal súd preukázané, že pani B. adresovala na Okresnú prokuratúru v Revúcej písomné podanie, ktorým oznámila, že bola napadnutá vo svojom dome a ohrozená na živote. V dome ju napadol jej sused M. M. E.. Z toho dôvodu bola od 23.12.2019 hospitalizovaná v nemocnici v Revúcej a následne sa doliečovala v sociálnom dome „Cilka“ v Revúcej. Pani B. žiadala okresnú prokuratúru o prešetrovanie tejto záležitosti. Okresné riaditeľstvo PZ v Revúcej, na základe tohto oznámenia začalo uznesením zo dňa 24.03.2020 trestné stíhanie pre zločin porušovania domovej slobody na tom skutkovom základe, že páchatel' v presne nezistennej dobe, najneskôr 17.02.2020, presne nezisteným spôsobom neoprávnene vnikol do rodinného domu č. XXX v obci C. D., okres N., v ktorom sa v tom čas nachádzala jeho majiteľka A. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorú počas doby, kým sa zdržiaval v predmetnom rodinnom dome z neznámeho dôvodu, doposiaľ nezisteným spôsobom fyzicky napadol a následne dom opustil, pričom týmto konaním A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. O. XXX, okr. N., spôsobil doposiaľ presne nezistené poranenia s doposiaľ nezistenou dobou liečenia a práceneschopnosti. Následne v dňoch 03.03.2020, 09.03.2020, 11.03.2020, 30.03.2020, 20.04.2020, 14.05.2020, 15.05.2020, 21.05.2020, 05.06.2020, 03.09.2020 a 26.10.2020, p. B. adresovala Okresnému riaditeľstvu PZ v Revúcej písomné podania, v ktorých oznamovala a uvádzala nasledovné skutočnosti:

- Dňa 23.12.2019 bola vo svojom dome napadnutá M. M. E., bytom C. D. XXX, ohrozená na živote a vyhodená zo svojho domu. Privolaná polícia ani nenaznačila, že ich volala o pomoc. Prizerali sa ako ju záchranka nakladá do sanitky. Jej dcére K. L. povedali, že vraj ona sama mala povedať, že jej nič nie je. Bola hospitalizovaná v nemocnici v Revúcej, kde jej bola robená operácia cez Banskú Bystricu. V jej dome ju palicou bili a polámali jej nohu tak, že sa vôbec nemohla postaviť na nohy. M. E. strhol oplotenie na jej pozemku za domom kde býva a urobil si cez pozemok výjazd na autách okolo jej domu na ulicu. Z jej domu ukradol plynový sporák, celý funkčný, s výbornou rúrou na pečenie, s novou prípojkovou hadicou, kovové zvončeky s regulátorom. Dal jej do domu sporák, na ktorom sa nedá variť. V izbe jej na črepných kachliach vylámal dverka a pokradol drevo na kúrenie. Zničil jej píľku na pílenie dreva.

Po izbe rozhádzali jej ošatenie a popolievali vodou. Z jej domu pokradli potraviny a ju dobitú vyhodili z domu na smetisko. Podarilo sa jej na rukách doplaziť medzi ľuďmi. Sú tam svedkovia, ktorí jej zachránili život. Z domu jej odcudzili aj 170 litrovú chladničku, bielu, skoro novú a LCD televízor, plochý, strieborná metalíza, ešte zabalený v krabici. Uvedené skutočnosti uvádzala v podaniach doručených ORPZ dňa 03.03.2020 aj 09.03.2020.

- Žiadala kriminálnu políciu o vyšetrenie ako prišiel sused B. A., cez katastrálny úrad k listom vlastníctva, na jej nehnuteľnosť, ktorú si ona zakúpila a rodinný dom kde býva, kde je iba ona jediná vlastníčka a k pozemku, kde sú traja vlastníci, parc. č. 11/2 v C. D.. Opätovne žiadala suseda B. A. vypratáť z pozemku.

- Oznámila vyšetrojúcej polícii, že môže nazrieť k obvodnému doktorovi, K. (správne má byť A.), ku ktorého jej dcéra K. L. zanesla správu z nemocnice o jej zranení, ktoré jej v jej dome spôsobili susedovci, ktorí ju tam napadli, M. M. E. a B. A.. Opätovne žiadala, aby polícia prešetrila jej domácnosť v C. D. kde bola napadnutá a aby jej bola uhradená škoda, ktorú jej spôsobili na jej domácnosti a na jej zdraví. Žiadala tiež, aby sused A. vrátil pitnú vodu pred jej dom, odkiaľ ju odstránil – studňa s pípou, s kohútikom na púšťanie vody, ktorú odrúrkoval z pozemku.

- V podaní doručenom 20.04.2020 oznámila, že ju v jej dome napadla p. M. F. E., bytom C. D. O. XXX. H. po nej, že býva v ich dome a že keď nebude poslúchať, tak sa postará, že bude chodiť po kanáloch. Potom sa 13.12.2019, keď si doma v poobedňajších hodinách ľahla pospať si, už sa nezobudila vo svojom dome, ale dobitá s dolámanými nohami v horách na smetisku. Ľudia, ktorí ju tam zachránili jej povedali, že ju tam doviezol M. E.. Žaluje ho tiež, že jej tiež vykráda poštovú schránku. Je v domove sociálnych služieb Cilka v Revúcej a nevie si vybaviť potrebné veci, pritom z Telekomu jej chodia výhražné listy. Zo zadnej strany domu, z boku, má na streche domu jeden metrový otvor prikrýty plechom. Tade jej chodí do domu M. E. a M. F. E. a spolok asi piatich žien. Napádajú jej domácnosť, zväčšia lúpia a ničia je prádlo, vyšpinia celú domácnosť. Z jej domu ukradli počas jej neprítomnosti plynový sporák a dali jej plynový sporák, ktorý nefunguje. Všetky tri rodiny, rodina E., A. a B., majú kľúče od jej domu. Uviedla, že od decembra nie je doma a na doklade od Telekomu vidno, že v mesiaci február, niekto z jej domu telefonoval. Ináč by tam bola suma 16,49 €, ale je 21,48 €. Z poštovej schránky jej pokradli poštu z Bratislavy o jej dôchodku. Taktiež jej zmizli šeky na zaplatenie telefónu. M. E. a B. A. si na jej pozemku postavili garáž. Jedná sa o pozemok 111/1, ktorý má zakúpený. Preto žiadala B. A. a M. E. vypratáť z pozemku č. XXXX a č. 111/1. Opätovne uvádzala skutočnosti o svojom napadnutí.

- V podaní doručenom ORPZ 14.05.2020 opakovane oznamovala, že susedovci navštevujú jej domácnosť opätovne jej pretelefonovali účet na telefóne – pevná linka.

- Podaním doručeným 15.5.2020 žiadala políciu o prešetrenie, či na telegrafnom stĺpe sused M. E. nie je zapojený na jej telefónnu linku. Uviedla, že jej pravidelne chodí poštu pretelefonovaný účet.

- V podaní doručenom ORPZ 21.05.2020 uviedla, že nakoľko doteraz nebola vypočutá políciou, chce písomne oznámiť, čo sa pravidelne deje v jej dome. Pred rokmi, pre veľké bolesti navštívila doktora, kde jej neurologička C. C. urobila vyšetrenie a oznámila jej, že má vzácne ochorenie, ktoré sa vyskytuje raz za sto rokov, šmoulove uzly. V r. 1997 bola na operáciu ženských orgánov, ktorú jej odporučila jej ženská lekárka. Pri operácii jej urobili bez jej vedomia aj iné zákroky, o ktorých nebola vyrozumená, napr. že vidí, ale pritom je slepá. Časom zistila, že okolo nej a aj v jej dome sa pohybujú ľudia, ktorých nevidí. Doktorka A. jej povedala, že operáciou ženských orgánov jej zachránili život a preto je ona povinná pre nich pracovať, je ich zdravotnícky majetok, je Bátorýčka. Nemusí nič robiť, len si v noci pekne ľahnúť spať. Každú noc keď doma zaspí alebo aj cez deň, ju z domu vyberá chlap menom I. E., ktorý pochádza zo Železníka a tak zarába na nej spolu s kolektívom peniaze. Uväzuje ju pod koňa. Spolupracuje so zdravotníkom, chirurgom N. A. zo Senice. Starosta obce a susedovci okolo nej im dohadzujú divákov na predstavenie, od ktorých, ako sa dozvedela vyberajú 50,- € na osobu. Nemôže si nejako pomôcť, je nevidiaca. Napichávajú jej anestézu, že ani nevie, čo s ňou kedy robia. Starosta obce na polícii v Revúcej vybavil, že keby sa sťažovala, aby ju nebrali na vedomie, že je nenormálna. Nemá sa kde obrátiť o pomoc. Deje sa to v jej dome, alebo kde sa nachádza. Každú noc ju uspia anestézou a vyberú z domu. Niekoľkokrát sa jej podarilo zobudiť pod koňom. Kôň sa jej zahryzol do hlavy, vytiahol ju do výšky a odhodil. Stratila vedomie. Ráno sa zobudila s vyhrzutými očami, ale tvár mala pozašivanú. Pod koňom ju pravidelne vraždia každú noc a doktor N. A. ju dáva do poriadku, aby sa nemohla ísť

nikam sťažovať, lebo by povedali, že to nemá v hlave všetko v poriadku. Rodina E., A. a B., ju pravidelne napáda v jej dome. N. A. jej povedala, že ona je dojná krava a môj dom je ich maštal'. Aj jej po dome robia také maštal'né veci. I. E. a doktor A., divadlo ktoré s ňou robia, robia zväčša od pol druhej hodiny nad ráno. Pani B. všetky tieto skutočnosti zopakovala aj pri svojom výsluchu pred vyšetrovateľom.

12. Na pojednávaní vo veci obmedzenia v spôsobilosti na právne úkony p. B. po prečítaní obsahu vyššie uvedených písomných podaní zotrvala na všetkých tvrdeniach tam uvádzaných a na ich pravdivosti. Okrem toho ďalej uviedla, že v minulosti, keď bola hospitalizovaná v NsP Brezno, bola umelo oplodnená (napriek tomu, že znalkyňa uviedla, že podľa zachovanej časti zdravotnej dokumentácie, mala v čase hospitalizácie v NsP Brezno, p. B. vyoperovanú maternicu) tak, že jej lekár povedal, že keď má jeden vaječník, môže byť umelo oplodnená. Bol na nej robený pokus, pri ktorom pod hypnózou spánku, bola do nej vložená maternica aj s ľudským embriom. Toto bolo overené aj na ultrazvuku. Jednalo sa o umelú maternicu, ktorá bola do nej vložená v sáčku. Uviedla, že môže dokonca aj nakresliť embrio, ktoré bolo na ultrazvuku vidieť a ak je to potrebné, mohla by podstúpiť ultrazvuk, aby sa dalo overiť, či má túto maternicu stále v sebe. Na otázku súdu, či dieťa, ktoré mala čakať aj porodila, najprv uviedla, že to nemôže povedať, potom, že dieťa bolo odrodené bez jej vedomia, lekárom zo Senice, ktorý ju nočnou hodinou navštevoval a ktorý ju navštevuje aj dodnes. Nakoniec uviedla, že pôrod nemala resp. o ňom nevie. Na pojednávaní súdu tiež uviedla, že aj v deň pojednávania má polámané nohy, tie má však pozvárané elektrikou, pozváral jej to špecialista, ktorý ju v noci navštevuje. Uviedla, že keby nohy nemala pozvárané, nevedela by predsa s polámanými nohami chodiť.

13. Bludné predstavy v myslení a z toho vyplývajúce bizarné konanie sa týkalo najmä susedov pani B. o ktorých si myslela, že ju navštevujú, doma jej ubližujú na zdraví, robia jej neporiadok v domácnosti, kradnú jej huteľné veci (sporák, televízor, chladničku), napájajú sa jej na telefónny kábel a telefonujú na jej telefónny účet, vyberajú jej poštu z poštovej schránky. Pod vplyvom bludného myslenia, pani B., tak ako uviedla aj znalkyňa, následne aj koná a tak sa dostáva do konfliktov so svojim blízkym ale aj širším okolím. Dôkazom toho bola pre súd skutočnosť, že napriek tomu, že vychovala 5 detí, jej vzťahy s nimi sú tak vážne narušené, že ani jedno nebolo ochotné vykonávať funkciu jej opatrovníka v prípade jej obmedzenia spôsobilosti na právne úkony a niektoré sa vyjadrili, že by to na nich pôsobilo nanajvyš deštruktívne. Bludné myslenie a následne bludmi ovplyvnené konanie pani B. zaťažuje štátne orgány a orgány verejnej moci (súd, polícia, prokuratúra, obec), ktoré jej podania musia riešiť, avšak vzhľadom na skutočnosť, že sa nezakladajú na pravde, tieto nikdy nie sú vyriešené k jej spokojnosti, v dôsledku čoho dochádza zo strany pani B. k ich opakovanému podávaniu.

14. Súd mal v konaní o obmedzenie spôsobilosti p. B. na právne úkony tiež za to, že dôsledky duševnej poruchy pani B. sa prejavujú aj na spôsobe jej života a úrovni bývania. Žila v dome bez otvárateľných okien, svetla, elektriny, vody, kde nemohla riadne vykonávať základnú hygienu, pripravovať si stravu a teda zabezpečovať základné životné potreby, čo bolo zistené pri vzhliadnutí p. B. priamo sudcom. Súd konštatoval, že bývanie pani B. je ohrozujúce jej život a zdravie, ak už nie z hygienického dôvodu, tak kvôli potenciálnemu nebezpečenstvu požiaru, prípadne uduseniu dymom, ako aj ohrozujúce bezpečnosť okolitých domov (v prípade požiaru). Je len otázkou náhody a veľkého šťastia, že k žiadnym škodám na životoch, zdraví a majetku u nej ani najbližšom okolí nedošlo. Preto mal za to, že pre zabezpečenie ďalšieho dôstojného života p. A. B., jej vlastnej ochrany ako aj ochrany jej okolia, je v jej najlepšom záujme, aby bola obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, pričom rozsah obmedzenia stanovil s ohľadom na identifikované oblasti života a vzťahov, ktoré sú narušené alebo ohrozené v dôsledku duševnej poruchy pani B.. Keďže si pani B. neuvedomuje svoj chorobný stav, čo je typickým príznakom jej duševnej poruchy a jej zdravotný stav je evidentne zanedbaný (pani B. ani nevie, či má a ak áno, kto je jej všeobecný lekár) a u lekára nebola (okrem nevyhnutných hospitalizácií) podľa vlastného vyjadrenia od roku 2002, preto bolo nevyhnuté obmedziť ju na právne úkony týkajúce sa rozhodovania o udelení súhlasu s umiestnením v zdravotníckom zariadení a rozhodovania o udelení súhlasu s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, vrátane odmietnutia poskytovania zdravotnej starostlivosti. Keďže si sama nedokáže zabezpečiť základné životné potreby na dostatočnej úrovni tak, aby jej život bol dôstojný ako to prináleží každej ľudskej bytosti a uvedené je len v dôsledku duševnej poruchy ktorou trpí.

15. Za opatrovníka p. B. ustanovil v zmysle § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka Obec C. D., v ktorej má trvalý pobyt, nakoľko žiadna súdu známa blízka osoba p. B. (jej deti), nebola ochotná túto funkciu vykonávať.

16. Krajský súd v Banskej Bystrici na základe podaného odvolania rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

17. Zo správy Zariadenia sociálnych služieb Domov Márie mal súd preukázané, že sa navrhovateľ s p. B. doteraz osobne nikdy nestretli (poznámka súdu: prvýkrát sa videli na súdnom pojednávaní, kde účasť oboch bola zabezpečená prostredníctvom videokonferencie zo ZSS Domov Márie) a ich známosť trvá približne mesiac.

18. Z výsluchu navrhovateľa na pojednávaní vyplynulo, že sa zoznámil s p. B. tak, že v časopise ROSA čítal inzerát, ktorý podala pani P., ktorá tiež býva v Zariadení sociálnych služieb Domov Márie. Pani P. navrhovateľovi povedala, že je staršia ako on, ale zoznámila ho s pani B., ktorá je približne v jeho veku. Navrhovateľ s p. B. odvtedy komunikuje telefonicky tak, že vždy zavolá pani P., ktorá ho prepojí na p. B.. Navrhovateľ vo výsluchu uviedol, že s p. B. si už takto volajú približne 5 rokov. Toto je však vylúčené, keďže p. B. bola do zariadenia umiestnená v roku 2023. Na otázku súdu, či sa do pojednávania niekedy videli, navrhovateľ najskôr odpovedal, že v deň pojednávania sa videli prvýkrát, neskôr, po dohovore zo strany p. B. výpoveď pozmenil a uviedol, že sa stretávali už pred piatimi rokmi. Na otázku súdu, či mu je známy zdravotný stav pani B. uviedol, že vie o nej len toľko, že je to normálna žena, ktorá potrebuje viesť normálny život. Vie, že bola obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, ale on má o ňu vážny záujem a chce si ju zobrať za ženu. Toto svoje vyjadrenie uvádzal opakovane, aj na doplňujúce otázky súdu ohľadne zdravotného stavu p. B.. Z týchto vyjadrení navrhovateľa, aj spôsobu akým komunikoval mal súd preukázané, že všetky informácie o p. B. má k dispozícii výlučne z telefonickej komunikácie s ňou a nevyhodnocuje ich objektívne. Fotografie rodinného domu vo vlastníctve p. B., preukazujúce v akom stave tento bol v čase, keď ešte žila v C. D., nemal navrhovateľ záujem vidieť, keď mu ich súd dal k nahliadnutiu. Uviedol, že ich vidieť nepotrebuje. Vie, že jej starosta obce zobrať kľúče od domu a odpojil telefón.

19. Zo správy opatrovníka o opatrovankyni a jej majetku doručenej súdu v spise 5Ps/3/2021 dňa 30.06.2023 mal súd preukázané a tiež je mu známe z ďalšieho sledovania opatrovníctva pani B., že jej po právoplatnom obmedzení spôsobilosti na právne úkony, opatrovník zabezpečil zdravotnú starostlivosť v Psychiatrickej liečebni Plešivec. Následne bola umiestnená v Zariadení sociálnych služieb Domov Márie v Banskej Štiavnici, kde sa jej na základe zmluvy o poskytovaní sociálnych služieb na dobu neurčitú, poskytujú sociálne služby formou celodennej starostlivosti, na základe posudku odkázanosti na sociálnu službu VI. stupňa. Pani B. je poberateľkou starobného dôchodku vo výške 269,20 € a dávky v hmotnej núdzi vo výške 40,- € mesačne. Úhrada za poskytovanie sociálnych služieb predstavovala v roku 2023 sumu 365,32 € mesačne (30 dní), resp. 377,50 € (31 dní). Z finančných prostriedkov p. B. jej v zmysle § 73 zákona o sociálnych službách povinne zostáva k dispozícii suma 58,60 € mesačne (25 % sumy životného minima) na osobné výdavky. Vzhľadom na nízky príjem pani B., nie je z neho schopná pokryť celú sumu mesačnej úhrady za poskytované sociálne služby, čím jej vzniká a narastá dlh voči zariadeniu. Zdravotný stav p. B. je dobrý, chodí na pravidelné psychiatrické kontroly v doprovode personálu zariadenia. Pani B. stále vlastní nehnuteľnosti v katastrálnom území C. D.. Podľa vyjadrenia samotnej pani B. na pojednávaní, je o ňu v zariadení dobre postarané, má tam zabezpečené všetko, čo potrebuje. Hospodárenie s majetkom pani B., súd v spise 5Ps/3/2021 pravidelne každých šesť mesiacov kontroluje. Opatrovník s majetkom p. B. riadne hospodári. Finančné prostriedky menovanej sú využívané výlučne na zabezpečovanie jej potrieb a v jej najlepšom záujme.

20. Podľa § 277 ods. 1 Zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj CMP) súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka.

21. Podľa § 277 ods. 2 CMP súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

22. Podľa § 72 ods. 1 zák. č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len Zákon) prijímateľ sociálnej služby je povinný platiť úhradu za sociálnu službu v sume určenej poskytovateľom sociálnej služby zmluvou podľa § 74 ods. 7 písm. h), ak tento zákon neustanovuje inak. Do úhrady za sociálnu službu nemožno započítať úhradu za vykonávanie, zabezpečovanie alebo utváranie podmienok na vykonávanie iných činností podľa § 15 ods. 3.

23. Podľa § 73 ods. 2 zákona po zaplatení úhrady za celoročnú pobytovú sociálnu službu v zariadení musí prijímateľovi sociálnej služby zostať mesačne z jeho príjmu najmenej 25% sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanovenej osobitným predpisom.

24. Súd preskúmal návrh navrhovateľa na zmenu opatrovníka v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení a na základe zisteného skutkového stavu veci a mal za to, nie je daný dôvod na odvolanie súčasného opatrovníka p. B., obce C. D., z jeho funkcie. Opatrovník si od svojho ustanovenia funkciu plní riadnym spôsobom a v prospech osoby obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony. Od ustanovenia do funkcie zabezpečil pani B. riadnu zdravotnú starostlivosť zodpovedajúcu potrebám vyplývajúcim z jej zdravotného stavu, ktorú si p. B. predtým roky sama nezabezpečovala. Následne jej zabezpečil bývanie a celodennú starostlivosť v chránenom prostredí Zariadenia sociálnych služieb Domov Márie v Banskej Štiavnici, kde sa riadnym spôsobom uspokojujú všetky jej potreby, čo pani B. na pojednávaní aj sama potvrdila. Navrhovateľ v konaní nepreukázal svoje tvrdenia, že by opatrovník p. B., obec C. D., konajúc prostredníctvom starostu obce, odňal p. B. kľúče od rodinného domu, ktorého je vlastníčkou s tým, aby jej znemožnil prístup do domu. Skutočnosť, že p. B. do domu nechodí a tento neobýva, vyplýva z jej potreby žiť v chránenom prostredí, nakoľko si sama nedokáže zabezpečiť životné potreby a podmienky pre život takým spôsobom, aby to nebolo pre ňu život ohrozujúce a na ujmu jej zdravia a aby jej životné podmienky boli na ľudsky dôstojnej úrovni. Nie je povinnosťou starostu obce C. D., štatutára konajúceho v mene obce, chodiť p. B. do zariadenia navštevovať. Takáto povinnosť mu nevyplýva ani z funkcie opatrovníka (ktorým je obec a nie osobe starosta obce) a nemožno ju od neho vyžadovať ani ako povinnosť morálnu, keďže nie sú v príbuzenskom pomere ani inom obdobnom pomere.

25. Zároveň mal súd za to, že navrhovateľ nie je vhodnou osobou na vykonávanie funkcie opatrovníka p. B.. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že známosť navrhovateľa s p. B. je krátka, trvá približne len jeden mesiac (v čase rozhodnutia). Ich doterajší kontakt bol iba telefonický a prvýkrát sa videli až na súdnom pojednávaní v danej veci. Navrhovateľ získal informácie o p. B., jej zdravotnom stave a dôvodoch, pre ktoré bola obmedzená v spôsobilosti na právne úkony výlučne od nej, teda nie z objektívnych zdrojov a tieto sú, vzhľadom na diagnózu, ktorou menovaná trpí (trvalou poruchou s bludmi), značne skreslené a nezodpovedajúce realite. Navrhovateľ od pani B. tieto informácie nekriticky prijal a ani po vykonaní dokazovania zo strany súdu, oboznámením rozsudku o obmedzení p. B. v spôsobilosti na právne úkony a fotografiami jej bývalého obydľia, nebol ochotný ani v najmenšom prehodnotiť svoj názor. Preto je zrejme, že navrhovateľ nie je schopný a ochotný vnímať objektívne existujúce skutočnosti a pri svojom návrhu vychádzal výlučne z jeho naivnej predstavy o pani B., vytvorenej na základe chorobou podmieneného manipulatívneho správania pani B. voči nemu. V tejto predstave zotrval až do rozhodnutia súdu prvého stupňa vo veci. Navrhovateľ by, ak by bol ustanovený do funkcie opatrovníka, nebol schopný riadnym spôsobom zastupovať pani B., najmä riešiť otázky zabezpečenia jej zdravotnej a sociálnej starostlivosti tak, aby to bolo v jej najlepšom záujme, ani riadne hospodáriť s jej majetkom. Preto súd jeho návrh na zmenu opatrovníka v celom rozsahu zamietol.

26. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 ods. 1 Zák. č. 161/2005 Z.z. CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní od jeho doručenia na Krajský súd v Banskej Bystrici prostredníctvom podpísaného súdu (dvojmo).

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.